

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **A.K.**,
skazanego za czyn z art. 160 § 3 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 października 2025 r.,
w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 30 września 2024 r., IX Ka 1842/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju
z dnia 12 maja 2023 r., II K 189/20,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego A.K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju z dnia 12 maja 2023 r., II K 189/20, A.K. został uznany za winnego czynu z art. 160 § 3 k.k., za który wymierzono mu karę 200 stawek dziennych grzywny, po 50 zł każda oraz orzeczono o kosztach procesu.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, zainicjowanego apelacjami oskarżonego i jego obrońców, Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z

dnia 30 września 2024 r., IX Ka 1842/23, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy oraz orzekł o kosztach za postępowanie odwoławcze.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył go w całości i zarzucił: *„rażącą obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 41 k.p.k. w zw. z 40 k.p.k. w zw. z art. 45 Konstytucji i art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka przez ich niezastosowanie i rozpoznanie sprawy przez Asesora sądowego X.Y., która nie gwarantowała zachowania standardów wyznaczonych przepisami Konstytucji, umów międzynarodowych i Kodeksu postępowania karnego, samodzielności orzekania, a więc ob initio tworzenie przez ten Sąd takiego przekonania, że nic nie ma znaczenia treść gwarancji ustrojowych, zostało stworzone fasadowe postępowanie karne przeciwko A.K. [prawidłowo – K. - uwaga SN] wbrew przepisowi art. 45 § 1 Konstytucji gwarantujący stronie rozpoznanie jej sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły Sąd, konsekwencją czego było pozbawienie A.K. tego prawa skutkujące rażąco obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozważenie i ustosunkowanie się przez Sąd Okręgowy do zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i w konsekwencji niewskazanie lub niewystarczające wskazanie powodów, dla których nie zostały one uwzględnione, jak również bezpodstawne zaakceptowanie wadliwej oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy II Wydział Karny w Busku Zdroju i inkorporowanie w ten sposób błędów Sądu I instancji do orzeczenia Sądu Odwoławczego, a mianowicie: nienależyte rozważenie zasadności zarzutów apelacji skutkujące zaaprobowaniem przez Sąd II instancji niepoczynienia podstawowych ustaleń przez Sąd I instancji, wyników badań i opinii biegłych odnoszenie się jako przyczyny ustalenia zgonu G.J. przez lekarza R.S., podczas gdy sami biegli zakwestionowali rzetelność przeprowadzenia sekcji zwłok nazywając ją „ułomną”, „nieprofesjonalną”, w konsekwencji przypisanie oskarżonemu A.K. czynu wbrew ustawie Kodeks postępowania karnego: art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 169 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. i treści opinii, zastępując wiadomości specjalne w tym zakresie niedopuszczalnym domniemaniem, które nie mogło wynikać z treści tego dowodu, a uczyniono to wbrew ww. przepisom nawet nie próbując przeprowadzić dowodu z medycyny sądowej celem weryfikacji źródła dowodowego i niedopuszczalne*

zastąpienie wiadomości specjalnych w tym zakresie swoim „sądowym uzupełnieniem treści dowodu” w opozycji do zasad wynikających z treści przywołanych przepisów i możliwości stosowania dyskrecjonalnej władzy, która nie daje podstaw do takiego sposobu procedowania”.

Formułując taki zarzut obrońca wniósł o uniewinnienie A.K., ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. W toku postępowania kasacyjnego skazany przedłożył do akt sprawy dokument zawierający stanowisko ekspertów dotyczące definicji zawału serca (k. 34-66 akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Wobec A.K. została prawomocnie orzeczona kara grzywny, toteż zgodnie z art. 523 § 2 i § 4 pkt 1 k.p.k. podstawy kasacyjne były zawężone do bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k. Należy bowiem przypomnieć Autorowi kasacji, że „podniesienie zarzutu wystąpienia uchybienia z art. 439 k.p.k. nie przełamuje ograniczenia przewidzianego w art. 523 § 2 k.p.k., a tym samym wymierzenie oskarżonemu kary typu wolnościowego nie uprawnia jego obrońcy do podnoszenia w kasacji innych zarzutów, niemających charakteru bezwzględnych podstaw odwoławczych” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2023 r., II KK 504/23; por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2021 r., V KK 47/21). W obszernie sformułowanym jedynym zarzucie kasacji obrońca skazanego zawarł zarzut nienależytej obsady sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) oraz zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego (np. art. 40 k.p.k. oraz 41 k.p.k.), w tym związane z rzetelnością kontroli odwoławczej. Wobec jednoznacznej treści art. 523 § 2 i 4 k.p.k., ta część zarzutu kasacji, która wskazywała na rażące naruszenia prawa jest niedopuszczalna i jako taka nie mogła być rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Jednocześnie Sąd kasacyjny nie stwierdził, aby w sprawie zaistniała sygnalizowana w pierwszej części zarzutu kasacji bezwzględna

przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jak również nie dostrzegł z urzędu zaistnienia innego uchybienia z art. 439 § 1 k.p.k.

Przechodząc do rozpoznania zarzutu wskazującego na zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że skarżący wskazał na orzekanie w tej sprawie przez asesora sądowego, gdy tymczasem wyrok został wydany przez sędziego Sądu Rejonowego X.Y. Pani sędzia rzeczywiście procedowała w tej sprawie jako asesor, jednak w toku postępowania uzyskała status sędziego Sądu Rejonowego na skutek przekształcenia stanowiska asesorskiego w stanowisko sędziowskie. Wydając wyrok skład Sądu Rejonowego tworzył jeden sędzia, a nie asesor (zob. uchwała nr [...] /2022 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia [...] 2022 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie asesora sądowego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Busku-Zdroju).

Sąd Najwyższy jest związany uchwałą połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7). Wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest nadal obowiązująca i w myśl art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym (tj.: Dz. U. z 2024 r., poz. 622) Sąd Najwyższy pozostaje nią związany jako zasadą prawną. Sąd Najwyższy konsekwentnie staje na trafnym stanowisku, że nic w tym względzie nie zmienia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61 (tak: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2022 r., I KO 79/21 i I KO 80/21; por. także m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2023 r., IV KZ 59/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2023 r., II KK 74/22). W uchwale połączonych Izb Sąd Najwyższy orzekł, że: „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art.

47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.” W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje automatycznie, iż sąd powszechny z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Pogląd zawarty w uchwale połączonych Izb Sądu Najwyższego został następnie potwierdzony w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22). Z tego orzeczenia wynika, iż „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominacje w takich warunkach”. Jednocześnie Sąd Najwyższy uznał, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy nowelizującej nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1.

Mając na względzie treść zarzutu i uzasadnienia kasacji, a także kryteria brane dotychczas pod uwagę w orzecznictwie jako mające wpływ na wynik testu niezależności i bezstronności sędziego, nie można stwierdzić, że sąd z udziałem SSR X.Y. nie spełniał minimalnego standardu niezależności i bezstronności. W konsekwencji sąd z jej udziałem nie był sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Uzasadniając zarzut dotyczący uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., obrońca zasadniczo ograniczył się do faktu powołania sędziego w wadliwej procedurze i nie wskazał żadnych konkretnych okoliczności, powiązanych z procesem nominacyjnym, które mogłyby prowadzić do negatywnego wyniku testu niezależności i bezstronności. Obrońca próbował jedynie wiązać fakt powołania sędziego na wniosek wadliwie ukształtowanej KRS ze sposobem prowadzenia postępowania i podejmowania czynności w toku sprawy, twierdząc, że zmiana

nastawienia co do przeprowadzania określonych dowodów była wynikiem wypowiedzi obrońcy na temat destrukcyjnych „reform” wymiaru sprawiedliwości. Jednakże, oceniając wystąpienie w sprawie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Sąd Najwyższy nie bada trafności podejmowanych przez sędziego decyzji procesowych (w tej sprawie – o oddaleniu wniosku dowodowego). Badanie określonej sprawy w kontekście spełnienia przez sąd orzekający wymogów niezależności i bezstronności wiąże się z elementami ustrojowo-instytucjonalnymi, które rzutują na istnienie rękojmi rozpoznania sprawy wyłącznie w oparciu o merytoryczne kryteria, bez wpływu innych czynników.

Trzeba zauważyć, że obrona podejmowała próbę wyłączenia sędziego od rozpoznania tej sprawy. Na rozprawie w dniu 30 stycznia 2023 r. obrońca, powołując się na wskazywaną już okoliczność wrażenia zmiany postawy sędziego referenta po wypowiedzi obrońcy w przedmiocie destrukcyjnych „reform” wymiaru sprawiedliwości, złożył wniosek na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. (k. 3496v). Wniosek ten nie został uwzględniony postanowieniem Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju z dnia 31 stycznia 2023 r., II K 189/20. W uzasadnieniu tego postanowienia trafnie wskazano, że subiektywne przekonanie obrońcy oskarżonego o związku pomiędzy wypowiedzią obrońcy we wskazanym przedmiocie z postanowieniem o oddaleniu wniosku dowodowego jest daleko idącym uproszczeniem, które nie ma uzasadnionych podstaw, co potwierdza uzasadnienie postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego (postanowienie w przedmiocie wyłączenia sędziego k. 3511, postanowienie dowodowe k. 3496). Tym bardziej takie subiektywne przekonanie obrońcy nie może rzutować na stwierdzenie w postępowaniu kasacyjnym nienależytej obsady Sądu I instancji.

Sąd Najwyższy z urzędu nie jest w posiadaniu informacji, które wskazywałyby na zasadność zarzutu nienależytej obsady sądu. Jak już wskazano, w stosunku do Pani X.Y. Krajowa Rada Sądownictwa wydała uchwałę nr [...] /2022 z dnia [...] 2022 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie asesora sądowego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w Busku-Zdroju, w której przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie Pani X.Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju. Według informacji zawartych w uzasadnieniu

uchwały, Pani X.Y. ukończyła kształcenie w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, od 2019 r. była asesorem sądowym, przez sędziego wizytatora została oceniona pozytywnie, uzyskała poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Kielcach (stosunek głosów: 7 „za”, 0 „przeciw”, 0 „wstrzymujących się”) i Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w Kielcach (stosunek głosów: 40 „za”, 0 „przeciw”, 12 „wstrzymujących się”). Jednocześnie Sąd Najwyższy nie dotarł do żadnych dostępnych w domenach publicznych informacji sugerujących ścisłe powiązania SSR X.Y. z ówczesną władzą wykonawczą, w szczególności Sędzia nie pełniła funkcji prezesa czy wiceprezesa sądu, jak również funkcji związanych z postępowaniami dyscyplinarnymi sędziów (prezesa lub sędziego sądu dyscyplinarnego, rzecznika dyscyplinarnego). Nie odnotowano także jej wypowiedzi udzielanych w przestrzeni publicznej, które stanowiłyby jawny głos poparcia dla kwestionowanych w orzecznictwie krajowym i międzynarodowym tzw. reform wymiaru sprawiedliwości.

Dodatkowo należy podkreślić, że w dotychczasowym orzecznictwie Sąd Najwyższy badał już zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z orzekaniem przez sąd z udziałem Pani X.Y. i takiego uchybienia nie stwierdził, a Sąd Najwyższy w tej sprawie tę ocenę podziela (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2025 r., III KK 512/24).

Nie można zapominać, że proces mianowania na stanowisko asesora sądowego przebiega inaczej niż proces powołania na stanowisko sędziego. Inaczej w tych procesach została też określona rola Krajowej Rady Sądownictwa. W przypadku odbycia aplikacji sędziowskiej w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, złożenia egzaminu sędziowskiego i ubiegania się o mianowanie na stanowisko asesora sądowego, rola Krajowej Rady Sądownictwa ogranicza się do możliwości zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania egzaminowanego aplikanta aplikacji sędziowskiej na asesora sądowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2025 r., III KK 602/24). Już tylko z tego względu fakt, że przez pewien czas proces w tej sprawie prowadził Sąd Rejonowy w osobie ASR X.Y. nie może prowadzić do wniosku o nienależytej obsadzie sądu. Z kolei fakt orzekania przez Sąd Rejonowy z udziałem sędziego powołanego do pełnienia

urzędu na skutek przekształcenia stanowiska asesorskiego w sędziowskie nie może przesądzać o zaistnieniu takiego uchybienia z powodów opisanych powyżej.

Całokształt przedstawionej powyżej argumentacji prowadzi do wniosku o oczywistej bezzasadności kasacji obrońcy skazanego.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł]